

شرکت برق منطقه ای فارس

کنتورهای بازار برق ابزار سنجش انرژی الکتریکی در مبادی شبکه به منظور استقرار زیر ساخت نوین در راستای خرید و فروش مطمئن و شفاف انرژی می باشد.

مقدمه

- **بازار برق ایران:** در این شماره در خصوص ساختار و شرح وظایف کلی معاونت بازار شرکت مدیریت شبکه برق ایران سخن خواهیم گفت.
- **بازار برق فارس:** در این بخش دو فعالیت ۱ فصلنامه (در دست اقدام) و ۲ ترسیم موقعیت کنتورهای بازار برق بر روی دیاگرام تک خطی ایستگاه ها (پایان یافته توسط پیمانکار) جهت اطلاع خوانندگان درج شده است.

در پی تداوم اطلاع رسانی و معرفی فعالیت های بازار برق، دومین شماره فصلنامه داخلی تهیه و تقدیم حضورتان شده است. در این شماره نیز همانند فصلنامه بهار، بخش های اطلاعاتی ذیل تدوین و ارائه شده است:

- **بازار برق:** مراحل تجدید ساختار در بازار برق و همچنین معرفی بورس برق در بخش بازار برق معرفی شده است.

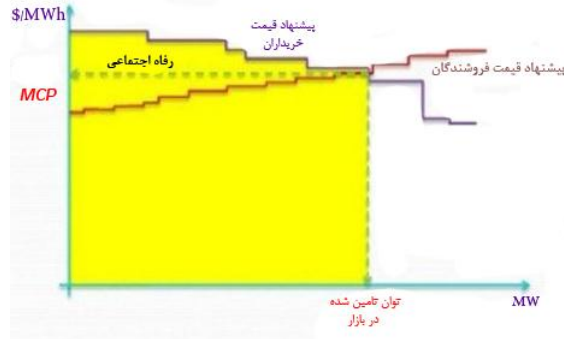
از کلیه صاحب نظران و علاقه مندان دعوت می شود تا نقطه-

نظرات خود را به آدرس دفتر بازار برق فارس ۲۲۵۹

سرکار خانم ضربه غامیان ارسال فرمایند.

بازار برق

صنعت برق یکی از مهم ترین صنایع زیر ساختی هر کشور می باشد که با تأمین برق مطمئن و ارزان مورد نیاز، بستر مناسب جهت توسعه سایر صنایع را فراهم می نماید. با توسعه ی سریع اقتصادی جهان و افزایش روز افزون جمعیت، تقاضا برای مصرف برق در کل جهان افزایش یافته است. به دلیل اثرات محیطی و اجتماعی و همچنین نیاز به حجم بالای سرمایه گذاری در این صنعت، دولت ها سعی در کنترل آن به صورت متمرکز داشته اند.

این کنترل و تمرکز گرایی به دلیل عواملی چون نبود رقابت در تولید و عرضه برق، اعمال نشدن محدودیت های مالی، بالا بودن هزینه ها، سیاسی کردن تصمیم گیری های سرمایه گذاری و نبود انگیزه، سطح کیفیت و کارایی و ارائه خدمات به مصرف کنندگان را پایین می آورد. بخش خصوصی و دولتی در صدد برآمدند که سطح کارایی و بهره وری را در بازار برق افزایش دهند در نتیجه سیاست گذاری، کنترل، پایش و نظارت بر فرایند تولید، انتقال و توزیع می تواند تأثیر قابل توجهی بر کیفیت و نوع خدمات ارائه شده و قیمت تمام شده برق داشته باشد.

تجدید ساختار در صنعت برق ایران با دو رویکرد خصوصی سازی و رقابت پذیری مورد توجه قرار گرفته است. سیر تحولات از ابتدای تجدید ساختار در صنعت برق به شرح زیر بوده است:

- ۱- ساختار سنتی (عمودی)، انحصار کامل با مالکیت دولتی
- ۲- شکستن ساختار سنتی (عمودی)، حذف انحصار
- ۳- حضور بازیگران خصوصی، واگذاری نیروگاه های دولتی
- ۴- توسعه تجارت در بخش خدمات جانبی، تولید پراکنده، خرید رقابتی در بازار
- ۵- ترانزیت توان، قراردادهای دوجانبه، بورس برق
- ۶- استقلال شرکت های توزیع، آزادی عمل در تأمین و توزیع برق
- ۷- تفکیک حوزه های فنی و بازرگانی در بخش توزیع، ایجاد بازار رقابتی در خرده فروشی برق

اصلاح ساختار صنعت برق کشور فرآیندی مشتمل بر چهار مرحله کلی زیر می باشد:

- ۱- تفکیک و جداسازی بین بخش های تولید، انتقال و توزیع
- ۲- بازنگری در مقررات و قوانین ناظر
- ۳- ایجاد محیطی رقابتی که در آن انرژی الکتریکی عرضه و خریداری شود.
- ۴- خصوصی سازی کامل

در ساختار جدید صنعت برق همانگونه که در شماره پیشین گفته شد بازار برق اینگونه معرفی می شود: بازار برق مکانی است برای خرید و فروش برق بین مصرف کنندگان مستقل و تولیدکنندگان برق.

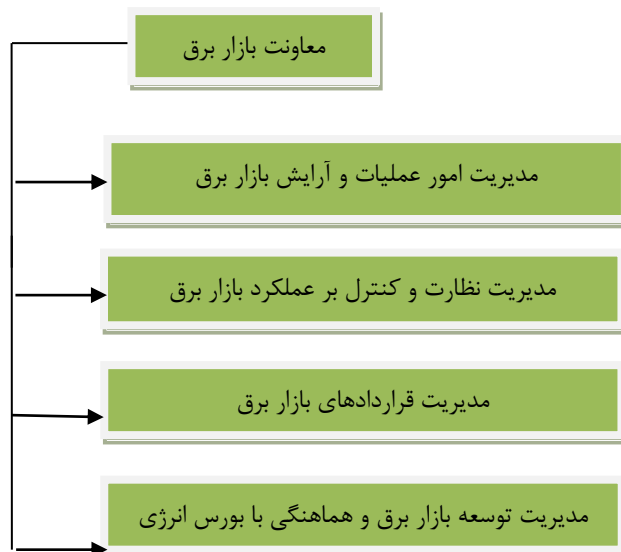
هدف از فعالیت بازار برق، ایجاد محیط رقابتی برای داد و ستد برق و افزایش رفاه اجتماعی، پایین آمدن قیمت برق و می باشد.

با توجه به الزامات قانونی سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در زمینه برق و ماده ۱۵ قانون برنامه چهارم توسعه و ماده ۱۳۳ قانون پنج ساله توسعه، مجموعه ی اقدامات در راستای راه اندازی بورس برق از سال ۱۳۸۲ انجام شد.

مشابه دیگر بورس های کالایی، در بورس های برق نیز بازارهای مالی به این منظور راه اندازی شده اند تا بازیگران بورس، با خرید قراردادهای مالی مانند قراردادهای آتی، ریسک عملکرد خود را در بازار آتی (نقدی، همزمان، یک روز قبل، یک ساعت قبل) کاهش دهند. بدین ترتیب آنها می توانند خود را در برابر تغییرات و نوسانات قیمت واقعی انرژی، پوشش دهند.

معاونت بازار برق شرکت مدیریت شبکه برق ایران دارای ساختاری به شرح زیر است که هر کدام وظایف خاص خود را دارد:

برخی از وظایف مهم معاونت بازار برق عبارتند از:

✓ **مطالعه و بررسی های اقتصادی جهت اتخاذ تدابیر و**

تصمیم گیری متناسب با شرایط محیطی حاکم بر

صنعت برق کشور: طرح و بررسی موضوعات اقتصادی

در راستای روش های بهره برداری از منابع انرژی و از

جمله در صنعت برق اهمیت فزاینده دارد. انرژی برق

به عنوان یکی از نهادهای مهم تولید، جایگاه ویژه ای

در توسعه اقتصادی کشور دارد. هدف این است که

برای داشتن یک اقتصاد پویا و مقاوم، پیامدهای منفی

این صنعت که از جمله خاموشی های صنعت برق می

باشد را با روشهای مقرون به صرفه کاهش داد.

✓ **مطالعه و بررسی های اقتصادی در جهت عقد**

قراردادهای برون مرزی: به منظور جلوگیری از

اختلال امر خرید و فروش برون مرزی برق در گسترش

بازار برق، لازم است برق دریافتی و یا ارسالی به شبکه

های برون مرزی تابع کلیه مقررات و پروتکل های بازار

برق باشد و در این زمینه بررسی های اقتصادی کافی

انجام گیرد و همچنین تدابیری اتخاذ گردد که رقابت را

در بازار برق محدود می کند.

در کنار بورس انرژی، بازار دو جانبه نیز مطرح می شود، قرارداد مربوط به این بازار بین خریدار و فروشنده و بدون دخالت بهره بردار سیستم منعقد شده و آنها می توانند به صورت مستقل بر سر قیمت و میزان توان مورد معامله به توافق برسند. بررسی سیر تکامل بازارهای برق در کشورهای مختلف نشان میدهد که همگی به این سو در حال حرکت می باشند. (م. دشت بزرگ و ج. علی آبادی "تجدید ساختار و ایجاد رقابت در صنعت برق" سازمان توسعه برق ایران، تهران، ۱۳۹۳) و گزارش توجیهی شکل گیری بورس برق ایران، ۱۳۸۶).

بازار برق ایران

همانگونه که در شماره پیشین نیز اشاره گردید بازار برق ایران زیر نظر مدیریت شبکه برق ایران (بهره بردار مستقل سیستم یا ISO) در نیمه دوم سال ۱۳۸۲ با هدف پیمودن یکی از مراحل تجدید ساختار صنعت برق کشور که در بخش قبلی به آن اشاره گردید، آغاز به کار کرد.

با راه اندازی بازار برق، ساختار عمودی یا سنتی (انحصار) بین بخش های تولید، انتقال و توزیع به ساختار افقی یا جدید (رقابت) تبدیل شده است.

بازار برق ایران این امکان را از طریق مولدهای پراکنده فراهم می آورد، تا بتواند با سرمایه های اندک بخش خصوصی، به تقاضاهای محلی پاسخ دهد و در زمینه تولید برق فضای رقابتی ایجاد نماید. همچنین آمادگی خرید برق از تولیدکنندگان بخش خصوصی را فراهم می آورد.

کنتورهای بازار، تهیه لایه مکانی کنورها و... تعریف گردیده و در دستور کار دفتر قرار گرفت.

جلسات فصلی بازار برق و پروژه ی نمودار تک خطی کنورهای بازار در ایستگاه ها دو پروژه انتخابی در این شماره تقدیم حضورتان می گردد.

جلسات فصلی بازار برق هر فصل با هدف عمل به تعهدات و انجام کار گروهی تعریف شده است. در این پروژه دو عملکرد جاری و طرح گنجانده می شود. فلسفه انجام عملکرد جاری عمل به تعهدات روزمره پرسنل دفتر می باشد، در حالیکه عملکرد طرح راجع به پروژه های پرسنل طی بازه ی زمانی مشخص می باشد و با اتمام زمان مذکور، پروژه نیز پایان یافته تلقی می گردد.

قرارداد ترسیم نقشه های کنورهای بازار برق بر روی دیاگرام تک خطی ایستگاه های انتقال و فوق توزیع عنوان پروژه ی مهم دیگر می باشد که دارای ۲۴۲ نقشه و با شرکت انرژی گستران ندای شیراز پیمان، بسته شده است.

با توجه به اهمیت نصب کنورهای بازار برق در ایستگاه های انتقال و فوق توزیع و اینکه محل دقیق نصب کنورهای بازار برق حائز اهمیت می باشد و پیرو درخواست شرکت مدیریت شبکه مبنی بر ترسیم نقشه کنورهای بازار برق بر روی دیاگرام تک خطی ایستگاه های انتقال و فوق توزیع، این دفتر اقدام به برگزاری یک استعلام نمود که شرکت انرژی گستران ندای شیراز پیمان به مدیریت آقای وحید پیردیر برنده این استعلام گردید. مدت اجرای این پروژه ۴ ماه و شروع کار از تاریخ ۹۶/۵/۳۱ بود که پس از تأیید نقشه نمونه توسط شرکت مدیریت شبکه، پیمانکار مذکور اقدام به ترسیم نقشه کنورهای بازار برق بر روی دیاگرام تک خطی ایستگاهها نمود.

✓ **برنامه ریزی و انجام عملیات و توسعه بازار و بورس برق:** امکان حضور بازیگران، اعم از خریداران، فروشندگان، کارگزاران و ... در مکان واحدی تحت عنوان بورس، مزایای بسیاری دارد. از جمله مزایا می توان به شفافیت بیشتر اطلاعات و قیمت ها، کشف قیمت سریع تر، نوسان قیمت براساس واقعیت های بازار و صنعت، نقد شوندگی بالاتر بازار، امکان نظارت بیشتر بر معاملات و ردیابی تخلفات و... اشاره کرد.

✓ **مدیریت و برنامه ریزی جهت ایجاد انگیزه برای تحرک و نوآوری بیشتر و رقابت سالم در بازار برق:** در گذشته الکتریسیته محصولی انحصاری و از نوع انحصارهای طبیعی تلقی می شده است، بعدها بود که به علت پیشرفت های فناوری و شکل گیری رویکردهای جدید در صنعت، دولت ها امکان یافتند که تولید (و حتی توزیع) برق را در زمره ی فعالیت های رقابتی تلقی کرده و سطح دخالت خود را به نظارت کلی بر بازار تقلیل دهند.

✓ **مدیریت و نظارت بر حسن انجام عملیات بازار، اجرای قراردادهای، صدور صورتحساب و تسویه حساب های به موقع در چارچوب ضوابط و مقررات بازار برق به منظور اعتماد در بازار برق با همکاری معاونت مالی و پشتیبانی:** امور عملیات بازار در چارچوب وظایفی که معاونت بازار برق تعریف کرده اقدام به صدور صورتحساب های بازار برق کرده و نظارت کلی را معاونت بازار برق عهده دار می باشد. لازم است صورتحساب های ماهیانه بازار برق مورد تأیید معاونت مالی و پشتیبانی نیز قرار گیرد (سایت مدیریت شبکه برق ایران www.igmc.ir).

بازار برق فارس

مقدمه بر تمامی فعالیت های دفتر بازار برق فارس با مدیریت جدید، مستندسازی فعالیت های دفتر می باشد که از ابتدای سال ۱۳۹۷ و در قالب پروژه های مختلفی همچون جلسات فصلی، گزارشات منظم ماهیانه، ساماندهی

همکاران این شماره : آقای محمدرضا گلناز شیرازی (۲۲۱۵) -

خانم الهام ضرغامیان (۲۲۵۹)